

bud, som foreligger, gjør et Modtilbud og bringer det til Licitation. Dersom den ikke bringer det til Licitation, saa kunne vi sige: vi ville ikke være trykkede af en enkelt Mand, men naar den kan bringe det til Licitation, saa at det foreløbige Tilbud kun er Gundlaget for denne og kun indrømmer den, der har gjort Tilbudet, Ret til at beholde det, saafremt Inngen med lige Sikkerhed underbyder ham, saa kan man ikke forlange Mere, men Regjeringen maa vise, at Sagen staaer saaledes, og det kan den kun gjøre ved en positiv Handling, ikke ved et Nivellement. Naar man siger: vi have Ministeriets Ansvarlighed, saa svarer jeg: ja, vistnok, hvis Ministeriet kunde sige os, at denne Ansvarlighed i mindste Maade kunde veie op mod de Millioner, som her kunne komme paa Spil. Jeg vender endnu tilbage dertil — jeg lader mig ikke tvinge ud af den Stilling —: her er ikke Spørgsmaal om nogen bestemt Baneretning; jeg for min Part giver Fortrinnet til hvilken som helst Entrepreneur til 200,000 Rd. pr. Mill, 14 Aars Exploitation osv.; jeg forlanger kun, at man lader den Mandes Kyndighed og Indsigt, som er virkelig stimuleret, gjælde idetmindste ligesaa meget som deres Kyndighed og Indsigt, der staae udenfor, og hvis Kommer ere uberørte, og snarere vindende ved det Modsatte end tabende derved. De, der for Statens Regning komme til at udføre Arbeidet, kunne ikke tabe derved, at det kommer til at koste Staten Meget, men de kunne vinde derved.

Jeg bebrejder i det Hele taget ikke Statsforetagender, naar de maae stee; jeg bebrejder dem ikke engang, naar de ere stete, fordi de maa stee kunde været gjorte bedre, men vor Grindring skal fæste sig paa dem. Vi have ganske nylig ved et stort Foretagende, nemlig Telegraphen, drevet Entreprisen afveien og sat Statsforetagendet istedet, og der blev da brugt de samme Grunde imod Entreprisen, nemlig, at den Margen, som Entreprisen vilde have for sin Fortjeneste, var for stor, den skulde man ikke unde ham; men blev denne Margen ikke udfyldt og mange Penge lagt til, og holde Traadene i alle Kasserne? Det er ingen Bebreidelse; der kan være handlet med Nidfarhed, og jeg er fuldt overbevist om, at

man i det Hele taget ikke kan foretage store Ting, uden at adskillige Banfælgigheder indtræffe, men det skal give os Lærepenge, at, hvor vi kunne sætte en Andens Pung imellem os og Tabet, der skulle vi gjøre det, men vi skulle ikke lade os liste over paa et andet System af Hensyn, som ligge udenfor den simple Sag. Det staaer i Ministeriets Magt, i dette Dieblit at afvæbne enhver Indsigelse ved at træde frem og sige: Jeg gjør et Contratilbud. Naar man saa siger: Ja, men der er intet reent Tilbud gjort, og der kan blive gjort et nyt og reent Tilbud, saa — det gjør mig ondt at skulle benytte et trivielt Udtryk — saa svarer jeg, som det siges i daglig Tale: Nei Tak, jeg vil ikke lade mig trække Ormene af Næsen. Det er den simple Ting; Regjeringen kan ikke forlange, at der ideligen skal vedblive at gjøres Tilbud, thi hvor i al Verden skal det saa ende, og til hvis Fordeel skal det blive? Naar den, som gjorde Tilbudene, kunde sige: Ja, vi blive de Gæste, som I ville træde i Forhandling med, saa kunde man tilnød vente paa Enden, men, naar den hele Verden staaer udenfor, og en Anden kan træde til og trænge ham tilside, saa kan man ikke forlange, at han skal gaae til det Yderste, førend han veed, at det betyder idetmindste saameget, at han maa træde i fri og aaben Concurrence med enhver Anden. Det er en falsk Stilling, vi ere komne ind i; det er ikke os selv, der have bragt os ind derti, men det er det, at man forlanger Nivellementer istedetfor Jernbaner.

Judenrigsministeren: Det høitærede Thing vilde vistnok finde det altfor vidtløftigt, skulde jeg Skridt for Skridt følge den sidste ærede Taler. Jeg troer ogsaa, at, naar jeg trækker fra, hvad der er Gjentagelse, saa bliver der ikke saa Meget tilbage, og da jeg i det Hele har udtalt mig om den Anstuelse, som han fastholder, idet jeg ogsaa fastholder min, skal jeg indskrænke mig til nogle factiske Oplysninger. Hvad først Længderne angaaer, saa har den ærede Rigsdagsmand overseet, at paa det fremlagte Kort, som er leveret mig af Etatsraad Westenholz, der er Side-Linien til Randers tilspøiet med Blyant, men det sees maastee ikke her saa let ved Lys (Læs her